АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ (СТАНОМ НА 20 КВІТНЯ 2022 РОКУ)

Насильницькі зникнення та свавільні затримання активних громадян України окупаційними силами Російської Федерації в ході повномасштабного вторгнення з 24 лютого 2022 року

ZMINA HUMAN RIGHTS CENTER

КРИМСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА

MI

OMCT SOS-Torture Network

5:00 AM COALITION

Насильницькі зникнення та свавільні затримання активних громадян України окупаційними силами Російської Федерації в ході повномасштабного вторгнення з 24 лютого 2022 року (станом на 20 квітня 2022 року): аналітичний звіт / Н. Добрянська; Центр прав людини ZMINA. – Київ, 2022. – 40 с.

У цьому звіті наведені дані про насильницькі зникнення та свавільні затримання активних громадян, включаючи громадських активістів, волонтерів, журналістів, посадових осіб та службовців місцевого самоврядування, освітян, релігійних діячів, діячів культури, а також родичів активних громадян, що відбулися на території 8 регіонів України, які були або залишаються окупованими Російською Федерацією після широкомасштабного вторгнення на територію України з 24 лютого 2022 року, включаючи випадки, коли особи були звільнені, знайдені мертвими або залишаються зниклими. Дані зібрані і задокументовані Центром прав людини ZMINA у співпраці із Кримською правозахисною групою (КПГ), Медійною ініціативою за права людини (МІПЛ) та Всесвітньою організацією проти тортур (ОМСТ) в рамках роботи коаліції громадських організацій «Україна. П'ята ранку». Доповідь розрахована на представників органів державної влади, громадянського суспільства, міжнародних та міжурядових організацій, журналістів.

Цей звіт створено Центром прав людини ZMINA за підтримки ІСАР Єднання у межах «Ініціативи секторальної підтримки громадянського суспільства», що реалізується ІСАР Єднання у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст звіту не обов'язково відображає погляди ІСАР Єднання, погляди Агентства США з міжнародного розвитку або Уряду США.

На обкладинці: Скриншот із камери відеоспостереження в Херсоні, що зафіксувала російських військових, які прийшли розшукувати місцевого мешканця до його дому. *Джерело:* фейсбук-сторінка Галини Захарченко.

Детальніше про Центр прав людини ZMINA та його діяльність:

zmina.ua zmina.info

Детальніше про Коаліцію «Україна. П'ята ранку»:

www.5am.in.ua

Контакти для зауважень і пропозицій:

Електронна пошта: nd@humanrights.org.ua

© Центр прав людини ZMINA, 2022

Зміст

1. ВСТУП 4

2. ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗНИКНЕНЬ ТА СВАВІЛЬНИХ ЗАТРИМАНЬ 5

3. МЕТОДОЛОГІЯ ЗБОРУ ДАНИХ 6

4. УЗАГАЛЬНЕНІ ДАНІ ПРО НАСИЛЬНИЦЬКІ ЗНИКНЕННЯ ТА СВАВІЛЬНІ ЗАТРИМАННЯ РОСІЙСЬКИМИ ВІЙСЬКАМИ НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ СТАНОМ НА 20 КВІТНЯ 2022 РОКУ 7

   1. Кількість активних громадян, які зазнали переслідувань від російських окупантів 7
   2. Географічний розподіл активних громадян, які зазнали переслідувань від російських окупантів 8
   3. Розподіл активних громадян, які зазнали переслідувань від російських окупантів, за статтю 8
   4. Сфери діяльності активних громадян, які зазнали переслідувань від російських окупантів 9
   5. Тривалість відсутності зв’язку або затримання активних громадян 9

5. АКТИВНІ ГРОМАДЯНИ, НАСИЛЬНИЦЬКІ ЗНИКЛІ АБО СВАВІЛЬНО ЗАТРИМАНІ РОСІЙСЬКИМИ ОКУПАНТАМИ СТАНОМ НА 20 КВІТНЯ 2022 РОКУ 11

   Свавільно затримані / зниклі громадяни 11

   Звільнені 22

   Знайдені мертвими 38

1. Вступ

Повномасштабне вторгнення збройних сил Російської Федерації в Україну, яке розпочалося 24 лютого 2022 року, супроводжується насиллям проти цивільного населення України. За оцінкою Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні, станом 20 квітня 2022 року офіційно задокументовано 2345 загиблих та 2919 поранених цивільних осіб на підконтрольній території. Також, за даними Моніторингової місії, зафіксовано 155 затримань посадовців місцевого самоврядування, журналістів, активістів, правозахисників та інших осіб Збройними силами Російської Федерації та пов'язаними з нею озброєними групами, після чого 5 осіб з числа затриманих були знайдені мертвими. За даними Уповноваженої Верховної Ради України з прав людини Людмили Денісової, понад 15,000 українців вважаються безвісти зниклими. Ці цифри є лише мінімальними оцінками, оскільки кількість жертв на звільнених від окупації територіях лише в процесі підрахунку, а точну кількість загиблих та поранених на окупованих територіях неможливо оцінити через брак доступу до цих територій.

За період з 24 лютого до середини квітня 2022 року Російська Федерація окупувала окремі райони на півдні, сході та півночі України. Частину з них, зокрема окуповані території в Київській та Чернігівській областях, Збройні Сили України звільнили від окупації на початку квітня 2022 року. Інші території, зокрема в Харківській, Запорізькій та Херсонській областях залишаються під окупацією Російської Федерації. На цих територіях сили РФ вчиняють численні воєнні злочини, зокрема убивства, катування, зґвалтування, насильницькі зникнення, свавільні затримання, примусову депортацію та інші злочини. Для документування вчинюваних ними воєнних злочинів в Україні 27 правозахисних організацій об'єдналися в коаліцію «Україна. 5 ранку».

Особливе значення російські окупанти надають терору проти суспільно та політично активних громадян на окупованих територіях. Зокрема, йдеться про активістів, волонтерів, журналістів, посадових осіб та службовців місцевого самоврядування, освітян, релігійних діячів, діячів культури, а також родичів активних громадян. В ході окупації Криму та окремих районів Донецької та Луганської областей в 2014-2015 роках і пізніше Російська Федерація притримувалася аналогічної практики.

До активних громадян застосовуються насильницькі зникнення та свавільні затримання, які часом супроводжуються тортурами та позасудовими стратами. Одних забирають під час мирних мітингів проти окупації. Інших – під час надання волонтерської допомоги цивільному населенню. Деяких забирають зі своїх домівок на очах у родин, а з деякими зникає зв'язок за невідомих обставин. Про їхнє місцезнаходження не знають їхні рідні.

ZMINA, Кримська правозахисна група та Медійна ініціатива за права людини у співпраці з Міжнародною організацією проти тортур (OMCT) об'єдналися для документування фактів насильницьких зникнень та свавільних затримань активних громадян. Зокрема, за результатами цього документування діє кампанія «Викрадені» #TheTaken для поширення інформації про історії затриманих або зниклих активних громадян.

У цьому звіті наведені узагальнені дані про таких осіб:

1) осіб, незаконно затриманих військовослужбовцями чи правоохоронними органами РФ або підконтрольними РФ групами на територіях під контролем РФ (в тому числі, звільнених після затримання);
2) осіб, зниклих на територіях під фактичним контролем РФ та на територіях активних бойових дій, де є підстави вважати, що активна громадська діяльність цих осіб ставить їх під загрозу насильницьких зникнень з боку окупаційної влади РФ (тут і далі в цьому звіті – *«зниклих»*);
3) осіб, знайдених вбитими після зникнення, які були імовірно затримані та вбиті на окупованих територіях.

Дані про кількість таких людей щоденно змінюються. У цьому звіті наведені показники та відома інформація станом на 20 квітня 2022 року.

2. Юридичні аспекти насильницьких зникнень та свавільних затримань

Війна Російської Федерації проти України є міжнародним збройним конфліктом, що поширює на події в Україні режим міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права. Згідно з ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України, злочином є жорстоке поводження з цивільним населенням та інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами.

Захоплення цивільного населення в заручники заборонено відповідно до підпункту b пункту 1 частини 1 статті 3 Женевської конвенції про захист цивільного населення. Підпункт а) також забороняє будь-яке насильство, катування та убивство цивільних. Окрім того, воєнними злочинами є незаконне позбавлення свободи та взяття заручників, згідно з п. viii) та п. viii) ч. 2 Римського статуту Міжнародного кримінального суду відповідно.

Хоча в договорах з міжнародного гуманітарного права термін «насильницькі зникнення» не застосовується, їхня заборона випливає із багатьох норм міжнародного гуманітарного права і вважається звичаєм міжнародного права (норма 98 Customary International Humanitarian Law, Cambridge University Press, 2005, том II, глава 32, розділ K). Згідно з ч. 1 ст. 6 Декларації про захист усіх осіб від насильницьких зникнень, ніякий наказ чи розпорядження будь-якого державного, громадянського, військового чи іншого органу не можуть бути виправданням насильницького зникнення, а будь-яка особа, яка одержала такий наказ чи таке розпорядження, має право і не зобов'язана підкорятися їм.

Насильницькі зникнення, вчинені умисно в межах широкомасштабного або систематичного нападу на цивільне населення, є злочином проти людяності, згідно з п. і) ч. ст. 7 Римського статуту Міжнародного кримінального суду. П. і). Ч. 2 цієї самої статті визначає насильницькі зникнення як арешт, затримання або викрадення людей державою за умови відмови визнати таке викрадення або повідомити про місцезнаходження таких людей з метою позбавити їх захисту з боку закону протягом тривалого часу.

3. Методологія збору даних

Цей звіт присвячений аналізу справ про насильницькі зникнення та свавільні затримання цивільного населення в Україні, зокрема осіб, які займаються громадською активністю. Йдеться про активістів (включаючи учасників мирних мітингів проти окупації), волонтерів, які надавали допомогу цивільному населенню, посадовців та працівників органів місцевого самоврядування (ОМС), політиків, журналістів, редакторів та власників ЗМІ, діячів культури, освіти, релігії, адвокатів, членів родин активних громадян. Відповідно, справи про свавільні затримання, викрадення представників цивільного населення, які не займалися громадською активністю, а також військовослужбовців (включаючи ветеранів АТО) та членів їхніх сімей не охоплені цим звітом.

Дані про насильницькі зникнення та свавільні затримання активних громадян щоденно збирають документатори Центру прав людини ZMINA, Кримської правозахисної групи, Медійної ініціативи за права людини та Всесвітньої організації проти тортур (ОМСТ).

Для документування використовуються такі джерела:

- відкриті дані із засобів масової інформації та соціальних мереж;
- повідомлення від власних джерел;
- повідомлення від родин, колег та знайомих жертв насильницьких зникнень;
- повідомлення від інших організацій, зокрема правозахисних організацій, які займаються документуванням воєнних злочинів, вчинених у ході російської збройної агресії, та/або мають гарячі лінії для дзвінків потерпілих.

Після отримання даних про факт насильницького зникнення або свавільного затримання особи документатори проводять верифікацію цих даних:

- перевіряють дані про особу та факт свавільного затримання у відкритих джерелах (засобах масової інформації, сайтах органів місцевої влади, соціальних мережах);
- проводять опитування членів родини свавільно затриманих / зниклих осіб, їхніх знайомих, а також імовірних свідків;
- збирають інші доступні дані, фото-, відеодокази.

Документатори також беруть у близьких свавільно затриманих / зниклих дозвіл на публічне поширення інформації про затримання / зникнення, а також на можливе повідомлення цих даних правоохоронним органам або до міжнародних механізмів захисту прав людини.

4. Узагальнені дані про насильницькі зникнення та свавільні затримання російськими військами на окупованих територіях станом на 20 квітня 2022 року

Через те, що війна Російської Федерації проти України триває і певні території залишаються під російською окупацією, кількість зниклих, затриманих, звільнених, знайдених убитими активних громадян щоденно змінюється. Далі наведені показники за період з 24 лютого по 20 квітня 2022 року. Якщо ви бажаєте уточнити показники на дату, коли ви переглядаєте цей звіт, зверніться за адресою nd@humanrights.org.ua.

Важливо також пам'ятати, що наведена інформація про дійсну кількість затриманих / зниклих активістів може є вичерпною. На окупованих територіях часто існують проблеми з мобільним зв'язком та доступом до інтернету, тому близькі та знайомі затриманих не в змозі повідомити про те, що сталося. Також особи, які перебувають в окупації, можуть боятися поширювати інформацію про зникнення людини, щоб не нашкодити собі чи близьким. Рідні затриманих та зниклих можуть не повідомляти про зникнення своїх близьких з інших причин. Тому наведені далі цифри є базовою інформацією, яку документатори залучених правозахисних організацій отримали та перевіряють. Однак варто пам'ятати, що реальні цифри зниклих та свавільно затриманих осіб можуть бути значно вищими.

1. КІЛЬКІСТЬ АКТИВНИХ ГРОМАДЯН, ЯКІ ЗАЗНАЛИ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ ВІД РОСІЙСЬКИХ ОКУПАНТІВ

Станом на 20 квітня 2022 року задокументовано 139 випадків насильницьких зникнень (або таких, які мають ознаки насильницьких зникнень) активних громадян на територіях, які були або залишаються окупованими російською армією. Кількість зниклих / свавільно затриманих активних громадян склала 65 осіб. 67 осіб було звільнено. А 7 активних громадян були знайдені мертвими або померли після звільнення внаслідок перенесених тортур.

Статус осіб	Кількість людей
Свавільно затримані / зниклі	65
Звільнені	67
Знайдені мертвими або померли після звільнення	7

2. ГЕОГРАФІЧНИЙ РОЗПОДІЛ АКТИВНИХ ГРОМАДЯН, ЯКІ ЗАЗНАЛИ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ ВІД РОСІЙСЬКИХ ОКУПАНТІВ

Найбільша кількість активних громадян зникли, були затримані, звільнені або знайдені мертвими в Херсонській (45 осіб) та Запорізькій (43 особи) областях, райони яких наразі перебувають під російською окупацією. На другому місці за кількістю переслідуваних активних громадян – Донецька область. В ній було зафіксовано переслідування 15 осіб. Водночас слід зважати, що на території Донецької і Луганської областей в більшості населених пунктів тривають активні бойові дії і доступу до інтернету у людей немає, тому існують об'єктивні обмеження для отримання і перевірки інформації з цих регіонів. Однак, із урахуванням ситуації в Маріуполі, існує вірогідність, що кількість насильницьких зникнень там може бути більшою, ніж в інших областях.

В Київській області жертвами насильницьких зникнень і свавільних затримань стали принаймні 14 активних громадян. В Харківській – 8. В Чернігівській – 7. В Миколаївській – 3. Наразі є інформація про факти переслідування по одній особі в Луганській, Полтавській, Сумській областях. Щодо однієї особи наразі не встановлено, в якій області вона зазнала переслідувань, через обмеження, пов'язані зі збором і верифікацією інформації на новоокупованих територіях.

Область	Кількість людей
Херсонська	45
Запорізька	43
Донецька	15
Київська	14
Харківська	8
Чернігівська	7
Миколаївська	3
Луганська	1
Полтавська	1
Сумська	1
Невідомо	1

3. РОЗПОДІЛ АКТИВНИХ ГРОМАДЯН, ЯКІ ЗАЗНАЛИ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ ВІД РОСІЙСЬКИХ ОКУПАНТІВ, ЗА СТАТТЮ

Переважна більшість переслідуваних активних громадян російськими окупантами – це чоловіки. Їхня кількість склала 114 осіб. Кількість жінок, які зазнали переслідувань, склала 23 особи. Стать двох осіб поки що залишається невстановленою через обмеження, пов'язані зі збором і верифікацією інформації на новоокупованих територіях.

Стать	Кількість людей
Чоловіча	114
Жіноча	23
Невідомо	2

4. СФЕРИ ДІЯЛЬНОСТІ АКТИВНИХ ГРОМАДЯН, ЯКІ ЗАЗНАЛИ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ ВІД РОСІЙСЬКИХ ОКУПАНТІВ

Найбільше зафіксовано фактів насильницького зникнення або викрадення посадових осіб та службовців органів місцевого самоврядування (62 особи). Щодо них застосовуються заходи тиску з метою примусити до співпраці з окупаційною владою. Зокрема, про свій досвід катувань окупантами розповіла після звільнення **Анна Гавриліна,** староста села Грем'яч на Чернігівщині.

На другому місці за кількістю викрадень та зникнень – громадські активісти та волонтери (43 особи). Зокрема, це учасники мирних мітингів проти російської окупації, організатори евакуації цивільного населення, водії евакуаційних автобусів, волонтери, які самостійно евакуювали цивільне населення з окупації, розвозили продукти жителям окупованих населених пунктів.

Третя найбільша група активних громадян, які піддаються насильницьким зникненням, – представники засобів масової інформації: журналісти, редактори, власники медіа (12 осіб). Вони знаходяться під загрозою, оскільки вони висвітлюють діяльність окупаційної влади. Щодо них, зокрема, вчинялися заходи тиску з метою примусу висвітлювати дії окупаційної влади у сприятливому світлі.

Кількість зафіксованих фактів переслідування освітян та релігійних діячів – по 6 осіб. 5 родичів активних громадян та 3 діячів культури зазнали переслідувань. Наразі є інформація про переслідування двох адвокатів та двох політичних діячів.

Сфера діяльності осіб	Кількість осіб
Посадові особи та службовці органів місцевого самоврядування	62
Активісти / волонтери	43
Журналісти, редактори та власники ЗМІ	12
Освітяни	6
Релігійні діячі	6
Культурні діячі	3
Родичі активних громадян	5
Адвокати	2
Політичні діячі	2

5. ТРИВАЛІСТЬ ВІДСУТНОСТІ ЗВ'ЯЗКУ АБО ЗАТРИМАННЯ АКТИВНИХ ГРОМАДЯН

ДАНІ ЩОДО ОСІБ, ЯКІ БУЛИ ЗАТРИМАНІ АБО ЗНИКЛИ

З 25 особами, які стали жертвами насильницьких зникнень, немає зв'язку або вони були свавільно затримані понад місяць. З 11 особами немає зв'язку від двох до трьох тижнів, а з 13 особами – від трьох до чотирьох тижнів. З 4 особами немає зв'язку менше тижня, а з 5 – від тижня до двох тижнів.

Щодо 12 осіб наразі немає точної інформації про дату зникнення або втрати зв'язку з ними, тому неможливо точно встановити тривалість відсутності зв'язку з ними.

Тривалість відсутності зв'язку або затримання	Кількість осіб
Менше 8 днів	4
8-14 днів	5
15-21 день	11
22-30 днів	13
більше 30 днів	25

ДАНІ ЩОДО ОСІБ, ЯКІ БУЛИ ЗВІЛЬНЕНІ

Певну кількість осіб, які були свавільно затримані окупантами, звільнили в той самий день (9 осіб) або наступного дня після затримання (7 осіб). Дещо більша кількість була звільнена протягом тижня (2-7 днів) після затримання (20 осіб). Від одного до двох тижнів були свавільно затримані 9 осіб, а понад два тижні (15-23 дні) – 6 осіб. Загалом, за спостереженнями документаторів, якщо особи не були звільнені в найближчі дні після затримання, добитися їхнього звільнення дедалі важче.

Варто зазначити, що щодо 9 осіб наразі немає точних даних про дату зникнення або звільнення, тому неможливо точно оцінити, скільки часу вони були без зв'язку або затримані.

Тривалість відсутності зв'язку або затримання	Кількість осіб
Менше одного дня	9
1 день	7
2-7 днів	20
8-14 днів	9
15-23 дні	6

ДАНІ ЩОДО АКТИВНИХ ГРОМАДЯН, ЯКІ БУЛИ ЗНАЙДЕНІ УБИТИМИ

П'ятеро з активних громадян були зниклі або затримані протягом 3, 10 та 12 днів, перш ніж їх знайшли мертвими. Одну особу катували протягом трьох днів свавільного затримання, після чого її звільнили, а за два тижні особа померла внаслідок перенесених катувань. Щодо двох осіб на момент публікації доповіді не встановлена точна дата зникнення, тому неможливо оцінити, як довго вони були затримані, перш ніж були знайдені мертвими.

5. Активні громадяни, насильницькі зниклі або свавільно затримані російськими окупантами станом на 20 квітня 2022 року

У цьому розділі опубліковані дані про справи, на поширення яких отримано дозвіл від близьких свавільно затриманих або зниклих активних громадян, а також ті, відомості щодо яких уже були раніше масово поширені у відкритих джерелах: в засобах масової інформації, на сторінках органів місцевого самоврядування та в інших джерелах.

СВАВІЛЬНО ЗАТРИМАНІ / ЗНИКЛІ ГРОМАДЯНИ

Дмитро Афанасьєв – депутат Корабельної районної ради у місті Херсоні від партії «Європейська солідарність». Викрадений окупаційними силовиками 22 березня 2022 року. Як повідомив депутат Херсонської обласної ради Сергій Хлань, після розгону проукраїнського мітингу цього дня Дмитро Афанасьєв захищав свою дружину, яку намагались затримати, і за це його побили, зламавши ребра. Через дві години після описаних подій, за інформацією Хланя, окупанти прийшли додому до Афанасьєва, зробили там обшук, вилучивши його депутатське посвідчення, відео з камер спостереження та мобільні телефони членів родини, а також затримавши усіх чоловіків, які були в будинку (серед них – друзі Дмитра). 23 березня 2022 року обшук провели повторно, але випустили одного із затриманих чоловіків, тож той зміг повідомити родину Афанасьєва про те, що до затриманих окупанти застосовують тортури. Наразі з ним немає зв'язку.

Олександр Бабич – мер м. Гола Пристань Скадовського району Херсонської області. За даними Всесвітньої організації проти тортур, між 7-8 ранку 28 березня 2022 року до будинку Бабича прийшли озброєні військовослужбовці Російської Федерації і провели в ньому обшук. В цей час він був вдома. Після цього його відвели до будівлі Голопристанської міської ради. Будівля була оточена озброєними російськими військовослужбовцями. В кабінеті Бабича, куди його відвели, знаходилися 15 озброєних чоловіків у камуфляжних одностроях без знаків розрізнення з білими пов'язками на руках та ногах. Озброєні чоловіки поводилися агресивно. Приблизно о 10:15 озброєні чоловіки відвели його з Голопристанської міської ради в невідомому напрямку. Відтоді його місцезнаходження невідоме.

Тетяна Безлюдна – депутатка селищної ради села Андріївка Чернігівської області і директорка школи. За повідомленнями телеканалу Суспільного та віце-прем'єрки Ірини Верещук, російські окупанти викрали Безлюдну 20 березня 2022 року в обід. Наразі її місцезнаходження невідоме.

Олег Блудов – начальник відділу цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами міської ради Балаклії Харківської області. За даними керівника Харківської військової адміністрації Олега Синьогубова, був викрадений 26 березня 2022 року російськими окупаційними силовими структурами разом із заступником мера Сергієм Полтораком. Наразі його місцезнаходження невідоме.

Владислав Буряк – син голови Запорізької районної державної адміністрації. Олег Буряк повідомив, що його сина викрали на російському блокпості у Василівці під час руху евакуаційної автоколони, яка йшла з Мелітополя до Запоріжжя 8 квітня о 11:22 на блокпосту у Василівці. За словами Буряка, його 16-річний син їхав в машині з двома знайомими жінками та трьома малолітніми дітьми до Запоріжжя. Колону автомобілів зупинили російські військові. За наявною інформацією, машину тримали на блокпосту три години, потім всіх відпустили, окрім 16-річного Владислава, оскільки російські військовослужбовці виявили, що він є сином голови РДА. Його місцеперебування невідоме.

Володимир Вакуленко – письменник, громадський діяч з Ізюму Харківської області. Його викрали російські окупанти разом із сином в Ізюмі на Харківщині, про що приблизно через тиждень, 10 квітня 2022 року, повідомила колишня дружина письменника Ірина Новицька. За її даними, Вакуленка забрали за доносом або російські військові, або представники окупаційної влади. За даними агенції «Укрінформ», Вакуленко живий, а його син перебуває з дідусем. Місцезнаходження Вакуленка наразі невідоме.

Дмитро Васильєв – секретар Ради Новокаховської об'єднаної територіальної громади Херсонської області. Як повідомляла його дружина Людмила, до захоплення у заручники займався організацією евакуації мирних жителів Козацького та Веселого та розв'язанням гуманітарних питань. За інформацією дружини, 16 березня 2022 року його схопили росіяни та утримують у будівлі колишнього відділу Новокаховської поліції за адресою м. Нова Каховка, пр. Дніпровський 24. Її окупанти використовують як офіс так званої «комендатури».

Юрій Гедзик – активний громадянин із міста Каховка Херсонської області. За повідомленням Каховської міської територіальної громади, був викрадений російськими військовими 3 квітня 2022 року у Каховці під час мирного мітингу проти російської окупації. Наразі його місце перебування невідоме.

Володимир Домашенко – активіст з Бородянки Київської області. Допомагав евакуйовувати цивільне населення. 5 березня 2022 року зв'язок з ним обірвався в районі Бородянки. Про це було опубліковане повідомлення на сторінці «Моя Бородянка» в Facebook. За даними сторінки, перед зникненням Домашенко рухався від с. Майданівка в сторону Бучі. За даними сайту Big Kyiv, Домашенко зник, коли допомагав евакуювати людей в Київської області. Він рухався на чорному автомобілі Dodge.

Євген Гур'янов – волонтер з Бучі Київської області. Мати Євгена Гур'янова повідомила, що після початку військових дій він займався гуманітарною допомогою місцевим мешканцям, а також допомагав з евакуацією. 18 березня 2022 року у першій половині дня військовослужбовці, на формі яких були шеврони «Збройні сили РФ», забрали Євгена Гур'янова з власного будинку у м. Буча. Військовослужбовці під'їхали до будинку на БТР. Вони перевернули всі речі у будинку, забрали документи, включаючи закордонний паспорт брата Євгена Гур'янова. Самого Євгена посадили на БТР та відвезли у невідомому напрямку. З цього моменту родині нічого невідомо про його місцезнаходження.

Віктор Дудка – депутат Запорізької обласної ради з фракції «Слуга народу», фермер. За повідомленням сайту Запорізької обласної ради, був викрадений російськими військовими 6 квітня 2022 року у тимчасово окупованому селищі Михайлівка Запорізької області. Наразі його місцезнаходження невідоме.

Ірина Єфремова – журналістка телеканалу TV7 Маріуполь. 8 квітня 2022 року знайома журналістки Айміна Арнаут на своїй сторінці у Фейсбук повідомила, що Ірина з 3 березня 2022 року не виходить на зв`язок. До цього вона перебувала в своїй квартирі в Центральному районі Маріуполя. З інформацією Арнаут, Єфремову примусово вивезли на територію так званої ДНР. Наразі її місце перебування невідоме.

Олександр Зарівний – начальник управління гуманітарної політики Херсонської районної державної адміністрації, голова громадської організації «Ветерани АТО» з Херсона. У відеозверненні 18 березня 2022 року Олешківський міський голова Євген Рищук повідомив, що протягом доби не можуть знайти одного з місцевих жителів, а 27 березня – що Зарівного захопили та утримують окупанти. Рищук також розповів, що 27 березня в помешканні Зарівного проводилися обшуки. Наразі місце знаходження Зарівного невідоме.

Володимир Караберов – голова Мангушської селищної ради Маріупольського району Донецької області. За заявою віце-прем'єр-міністерки Ірини Верещук, був викрадений російськими військовими. На сторінці Мангушської селищної ради в Facebook 13 березня була опублікована заява Володимира Караберова про те, що він разом зі усім трудовим колективом сільради вимушений скласти свої повноваження. Наразі його місце перебування невідоме.

Віктор Кузьменко – начальник відділу інформаційно-комунікаційних ресурсів Бердянського міськвиконкому. За даними Бердянської міської ради, Кузьменка викрали російські військові після блокування роботи гуманітарного центру 6 квітня 2022 року. За даними Бердянської міської ради, близько 16:00 російські військовослужбовці відпустили майже всіх співробітників гуманітарного центру окрім Кузьменка та ще трьох осіб. Наразі його місцезнаходження невідоме.

Сергій Кунець – староста села Осокорівка Херсонської області. За повідомленням на сторінці Новини Нововоронцовщини від 6 квітня 2022 року, був викрадений військовими Російської Федерації і вивезений в невідомому напрямку за декілька днів до цього. За наявними даними, Кунець розвозив соціальний хліб, коли російські окупанти затримали його. За повідомленням в групі «Новини Нововоронцовщини» від 20 квітня 2022 року, Кунець знаходиться в полоні в Новій Каховці.

Василь Лотанюк – активіст з міста Каховки Херсонської Області. За повідомленням порталу «Слово і діло», був викрадений російськими військовими у Каховці 2 квітня 2022 року під час мітингу проти окупаційної влади разом з чотирма іншими активістами. 12 квітня 2022 року Каховська міськрада на своїй сторінці у Фейсбук повідомила, що Латанюк утримується військовими Російської Федерації в полоні в Новій Каховці. Також в повідомленні сказано, що його було забрано з власної домівки із застосуванням сили. За повідомленням Каховської міської територіальної громади, його місцезнаходження невідоме.

Ірина Липка – міська голова Молочанська Запорізької області. Як повідомили у запорізькому осередку партії «Слуга народу», членкинею якого є Липка, вона була викрадена вранці 31 березня 2022 року разом зі своїм заступником Віталієм Рєпіним. За даними Асоціації міст України, станом на 1 квітня 2022 року перебувала в полоні. Її місцезнаходження невідоме.

Олександр Левечко – голова Новоолександрівської ОТГ Бериславського району Херсонської області. За повідомленням Херсонської обласної державної адміністрації, був викрадений. За даними його доньки, був викрадений 25 березня 2022 року близько 08:00. Невідомі приїхали до сільської ради і вивезли його у невідомому напрямку на «Ниві» з українськими номерами: дочка припускає, що авто було викрадене. Пізніше того ж дня дзвонили дружині Левечка, дали послухати голос чоловіка, спитали, чи впізнала, і кинули слухавку. За словами дочки Левечка, за два чи три дні напередодні у них окупанти провели обшук і допитували членів сім'ї. Наразі місцезнаходження Левечка невідоме.

Микола Маслій – депутат міської ради Куп'янська Харківської області, ветеран АТО, громадський активіст. Зник 1 березня 2022 року під час мітингу проти окупації «Куп'янськ – це Україна»: він ішов попереду колони мітингарів з українським прапором. За повідомленнями видання Newsroom, його покликали убік на бесіду російські військові, після чого почали стріляти і випускати димові заряди, а Маслія забрали. Окупанти заперечують, що Маслій у них.

Євген Матвєєв – міський голова Дніпрорудного Запорізької області. 13 березня 2022 року він перестав виходити на зв'язок. В Опозиційній платформі «За життя» – партія, в яку він входить – повідомили 19 березня 2022 року, що зв'язку з Матвєєвим немає, а його автівку знайшли покинутою біля блокпосту, де він ймовірно був захоплений росіянами. За інформацією видання Маріуполь Сіті, причина викрадення – відмова співпрацювати з військовими РФ. Наразі його місцезнаходження невідоме.

Микола Миронюк – активний житель Херсона. Зник 24 березня після участі у мирному мітингу проти окупації. Як повідомляє Укрінформ з посиланням на його дружину, Миронюк був побитий і затриманий на мітингу на площі Свободи біля кінотеатру «Україна» орієнтовно о 12:45. За цими даними, через кілька годин після викрадення за його місцем проживання прибули озброєні військові та особи в цивільному на трьох авто з маркуванням «Z», шукали зброю, але не знайшли. Привезли вони з собою і Миколу Миронюка – у нього була натягнута на очі шапка, замотана скотчем, розбитий ніс і рот у крові. Рідних до нього не підпустили. Наразі його місце перебування невідоме.

Олександр Мусієнко – голова Чулаківської територіальної громади Голопристанського району Херсонської області. 15 березня 2022 року видання Мост повідомило, що Мусієнко записує звернення в оточенні озброєних окупантів. На сайті розміщено посилання на це звернення, але станом на 30 березня посилання на звернення не працює. Наразі про місцезнаходження Мусієнка нічого не відомо.

Юрій Палюх – секретар міської ради Скадовська Херсонської області. Був викрадений представниками окупаційної влади 16 березня 2022 року разом із міським головою Олександром Яковлєвим із приміщення міськради. Останнього того ж дня допитали і відпустили, про що він записав відео. А Палюх все ще перебуває у заручниках окупантів.

Юлія Паєвська («Тайра») – українська волонтерка-парамедик, була захоплена у заручники разом зі своїм водієм у Маріуполі Донецької області 16 березня 2022 року. 21 березня 2022 року російський канал НТВ опублікував записане відео з Юлією Паєвською, підтвердивши захоплення її в заручники окупаційними військами та називаючи її при цьому «учасницею націоналістичного батальйону «Азов». Відео із заручницею вони називають «інтерв'ю». Згодом вони оприлюднили годинне відео, де зазначаються, що Паєвська була захоплена представниками угруповання «ДНР» разом із дітьми, на відео вона каже, що їх звуть Ліза і Саша, і що вона їх везла в Запоріжжя (вони це сформулювали як «прикрывалась детьми»), звинувачують її з Арестовичем у торгівлі органами. Також на відео чоловічий голос їй каже, що Паєвська – комбатант, бо вона переписувалась із якимось військовим і з Арестовичем. Місце перебування наразі невідоме.

Олег Пилипенко – голова Шевченківської територіальної громади Миколаївської області. Його дружина повідомила виданню «Сегодня. Война», що він зник 10 березня 2022 року, коли поїхав розвозити хліб. Наразі його місце перебування невідоме.

Сергій Полторак – заступник міського голови Балаклії Харківської області. За даними керівника Харківської військової адміністрації Олега Синьогубова, був викрадений 26 березня 2022 року російськими окупаційними силовими структурами разом із начальником відділу цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами Олегом Блудовим.

Сергій Прийма – голова Мелітопольської районної ради Запорізької області. Викрадений вранці 13 березня 2022 року вісьмома російськими військовослужбовцями, які увірвалися в його квартиру, щоб провести обшук, не представившись і без повідомлення про причини обшуку. Під час обшуку військовослужбовці вилучили всі документи та мобільні пристрої Прийми і вимагали паролі до них. Після обшуку вони забрали Сергія в невідомому напрямку, погрожуючи зброєю. Дружина Прийми не змогла ідентифікувати військовослужбовців, які викрали його. Вона звернула увагу на те, що їхня військова форма відрізнялася від форми російських військових, які контролюють Мелітополь. Однак вони носили білі пов'язки на руках, як це роблять російські військовослужбовці, а також приїхали в мікроавтобусі з позначкою «Z». Відтоді місце перебування Сергія Прийми невідоме.

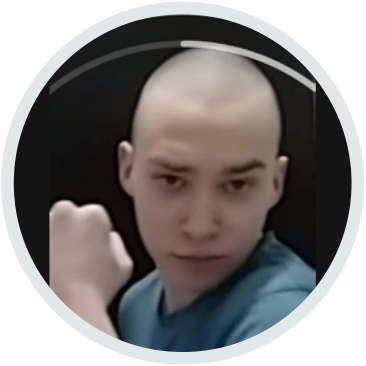

В'ячеслав Птічкін – активний мешканець Херсона родом з Маріуполя, студент. Викрадений на мітингу в Херсоні. Про зникнення Птічкіна 25 березня повідомила його мати Олена в соціальні мережі Фейсбук. За її інформацією, син зник в районі Центральної площі Херсона 22 березня приблизно о 12:00. Наразі його місцезнаходження невідоме.

Віталій Рєпін – заступник міського голови Молочанська Запорізької області. Як повідомили у запорізькому осередку партії «Слуга народу», 31 березня 2022 року Рєпіна викрали разом із міською головою Іриною Липкою. Наразі місце його місце перебування невідоме.

Микола Різак – міський голова Таврійська Херсонської області. Як повідомила спеціаліст з гуманітарної політики і зв'язків зі ЗМІ Таврійської міської ради Ірина Шипович, Миколу Різака затримали російські військові 1 квітня 2022 року. 14 квітня 2022 року на сторінці Таврійської міської територіальної громади з`явилася заява про те, що Різак склав свої повноваження. Наразі його місце перебування невідоме.

ФОТО НЕМАЄ

Віталій Рудченко – відомий адвокат в Мелітополі. За повідомленням видання «МІГ», був викрадений в ніч з 31 березня на 1 квітня разом з колегою адвокатом Олегом Зубовим. «МІГ» повідомили 6 квітня 2022 року, що Зубова відпустили. Місце перебування Рудченка наразі невідоме.

Валерій Салтиков – депутат Херсонської обласної ради від «Європейської Солідарності», ексголова Каховської районної адміністрації. За повідомленням депутата обласної ради Сергія Хланя від 7 квітня 2022 року, російські військовослужбовці викрали Салтикова. Його місцезнаходження невідоме наразі.

Іван Самойдюк – перший заступник мера Енергодара Запорізької області. Приблизно о 8 ранку 19 березня 2022 року Самойдюк розмовляв по телефону з колегою, їдучи містом. Під час розмови він сказав, що його зупиняють на блокпості, але не встиг сказати, на якому. Відтоді про його місце перебування нічого не відомо, а також невідомо, де його машина. Вранці 20 березня 2022 року мер Енергодару Михайло Орлов отримав дзвінок із Запорізької військово-цивільної адміністрації, в ході якого його повідомили, що Самойдюка викрали.

Микола Сидоренко – журналіст видання «Правовий контроль». Редакція видання повідомила, що 27 березня 2022 року до видання звернулися родичі журналіста, котрі заявили, що Сидоренка у Бахмуті затримали невідомі люди, які представилися йому як співробітники Служби безпеки України. За інформацією родичів, момент викрадення зафіксувала відеокамера. Родичі повідомили, що камера зафіксувала, як Сидоренка схопили на вул. Чайковського 39 та вивезли у невідомому напрямку троє людей у військовій формі на автомобілі Шкода Октавія.

Микола Сікаленко – голова села Циркуни Харківської області, окупованого Росією. Вранці 21 березня 2022 року був викрадений із власного будинку. Як повідомив голова Харківської ОВА Олег Синєгубов, його повезли у напрямку села Липці Харківської області. Його місце перебування невідоме.

Дмитро Такаджи – селищний голова Нижніх Сірогоз Генічеського району Херсонської області. 25 березня Нижньосірогозька селищна рада на своїй сторінці у Фейсбуці повідомила, що Такаджи зник і що представникам сільради невідомо, де селищний голова і що з ним відбувається. «Доступу до службових кабінетів селищної ради не маємо, так як приміщення під контролем військових», – повідомили в сільраді. Ввечері перед зникненням Такаджи на своїй особистій сторінці у Фейсбуці опублікував заяву про свою відставку. Наразі його місце перебування невідоме.

Ігор Талалай – волонтер із Дніпра. Зник 18 березня в Запорізькій області, коли віз допомогу людям з Дніпра до Мелітополя. За повідомленням на сайті Днепр.інфо, з ним зник зв'язок, коли він прямував у бік Маріуполя, щоби евакуювати звідти людей. Наразі його місцезнаходження невідоме.

Дмитро Хилюк – журналіст УНІАН. Був викрадений 3 березня в селі Козаровичі Вишгородського району Київської області. Є свідок, звільнений цього дня, який бачив Хилюка разом з іншими заручниками. Відомо, що спочатку їх тримали на складах в Козаровичах, потім перевезли в селище Димер Вишгородського району Київської області. За даними Медійної ініціативи за права людини, частину людей з Димера 23–24 березня росіяни вивезли спочатку до Гостомеля, потім до Білорусі, а невдовзі до Росії, де помістили у СІЗО, що звільнили від в'язнів спеціально для цих цілей. Серед них може бути і Дмитро Хилюк.

Сергій Цигіпа – громадський активіст із міста Нова Каховка Херсонської області, керівник ГО «Каховський плацдарм». 12 березня 2022 року прямував до Таврійська із собакою, щоб передати ліки для своєї тещі і перестав виходити на зв'язок. За словами дружини активіста, їй пізніше переказували, що бачили, як Цигіпу затримали на блокпосту російських окупантів, а собаку вона знайшла прив'язаним біля місцевого виконкому. 13 березня у Каховці також був викрадений журналіст Олег Батурін, який пізніше був звільнений, утримувався у будівлі Херсонської обласної державної адміністрації. Там в одному із сусідніх приміщень для допитів Батурін почув прізвище та голос Сергія Цигіпи. Після цього він більше не чув та не бачив його. Пізніше каналах в ютубі і телеграмі з'явилися відеозаписи із Сергієм Цигіпою.

ФОТО НЕМАЄ

Олександр Шмиголь – голова Вільхівської територіальної громади Харківської області. За повідомленням Асоціації Міст України від 7 квітня 2022 року, перебуває в полоні. Його місцезнаходження невідоме.

Дмитро Шурда – волонтер, тренер з боксу з Маріуполя. Інформацію про викрадення Шурди 6 квітня 2022 року опублікувала його дружина Світлана в соцмережі Фейсбук. За її інформацією, Шурду викрали на виїзді з Маріуполя 17 або 18 березня 2022 року. Його місце перебування наразі невідоме.

Ірина Щербак – начальниця управління освіти Мелітопольської міськради Запорізької області. Міський голова Мелітополя Іван Федоров повідомив про її викрадення у відеозверненні від 28 березня 2022 року. Причиною цього він зазначив відмову Ірини Щербак співпрацювати з росіянами та відновити навчальний процес у школах за російською програмою. За словами Федорова, її затримали представники російських окупаційних структур і тепер висувають їй надумані звинувачення у розкраданнях бюджетних коштів. Запорізька обласна прокуратура розслідує інцидент за частиною 1 статті 438 КК України. Наразі її місце перебування невідоме.

Олексій Юрченко – працівник міськвиконкому Бердянську Запорізької області, керуючий справами виконкому. За даними сайту Бердянськ 061 із посиланням на Бердянську міську раду, 6 квітня 2022 року російські військові блокували роботу гуманітарного центру до 16:00, після чого вони відпустили майже всіх співробітників центру. Тоді зник Юрченко, а також твоє чоловіків: співробітники виконкому Віктор Кузьменко, Олександр Фаєв та директор центру Олег Балабан. Наразі місцезнаходження Юрченка невідоме.

ЗВІЛЬНЕНІ

Олег Балабан – активіст, керівник Центру дитячої та юнацької творчості м. Бердянськ. За повідомленням активістки Анжеліки Бабич, він був серед місцевих волонтерів, яких викрали російські військовослужбовці 8 квітня 2022 року з будівлі Центру дитячої творчості, в якому був облаштований центр гуманітарної допомоги. За її даними, озброєні окупанти 8 квітня прийшли до центру, почали допитувати працівників і чотирьох чоловіків вивезли в невідомому напрямку. За інформацією сайту Бердянськ 061 з посиланням на Бердянську міську раду, всі викрадені були звільнені в той самий день близько 16:00 окрім Олега Балабана, а також трьох співробітників виконкому: Олексія Юрченка, Олександра Фаєва, Віктора Кузьменка. За повідомленням РІА Мелітополь, 14 квітня 2022 року Балабан був звільнений.

Ігор Бахур – активіст із міста Каховка Херсонської області. Як повідомила Каховська міська територіальна громада, він був викрадений російськими військовими 3 квітня 2022 року у Каховці під час мирного мітингу проти російської окупації. За даними Каховської міської територіальної громади, 6 квітня був звільнений.

Олег Батурін – журналіст газети «Новий день» із Каховки Херсонської області. 12 березня 2022 року близько 16:30 вийшов на зустріч зі знайомим (як він повідомив після звільнення, із Сергієм Цигіпою, але Батурін не знав, що той вже був захоплений на той момент) біля автостанції неподалік від дому, після чого з ним зник зв'язок. За повідомленням місцевих чатах у соцмережах, близько 16:50 біля автостанції перебували російські військові. 20 березня окупанти відпустили Батуріна. Він розповів, що майже вісім днів провів у полоні росіян практично без їжі, кілька днів майже без води, без мила та змінного одягу. Під час викрадення та під час перших допитів його били прикладом кулемету. Батуріна тримали в ізоляторі тимчасового утримання м. Херсон. Російські військові постійно погрожували йому вбивством, ображали його. Оскільки він чув, як поруч жорстоко б'ють інших людей, сприйняв ці погрози як реальні та припускав, що його можуть вбити в будь-який момент.

Ігор Башинський – активіст із Херсона. За повідомленнями місцевих жителів, брав участь у мітингах проти окупації. Був захоплений 21 березня 2022 року разом із дівчиною, яку згодом відпустили. За інформацією від джерела документатора, Башинський був звільнений станом на 4 квітня 2022 року.

Віталій Богданов – громадський активіст, політик із Херсона. Активно висвітлював події у Херсоні після окупації у соцмережах. Зокрема, повідомляв про захоплення росіянами цивільних заручників. Як заявив депутат Херсонської облради Сергій Хлань, із Богдановим зник зв'язок 25 березня. 1 квітня Сергій Хлань повідомив джерелу документатора, що Богданов – на волі.

Григорій Божок – бізнесмен зі Сновська Чернігівської області (ТОВ «Астра»), ексдепутат облради від партії «Блок Петра Порошенка». Був викрадений російськими окупаційними силовими структурами у Сновську 25 березня разом із міським головою Олександром Медведьовим. Як повідомило «Суспільне», 28 березня його звільнили. Також звільнили двох чоловіків, які входять до складу місцевої охорони правопорядку.

Дмитро Бодю – пастор церкви «Слово життя» у Мелітополі Запорізької області. Про його викрадення 19 березня 2022 року повідомило видання Inform zp.ua. 21 березня цю інформацію підтвердив міський голова Мелітополя Іван Федоров, зазначивши, що пастор перебуває у заручниках росіян. За даними видання «Всеукраїнський собор» із посиланням на очевидців, 19 березня 2022 року російські військові прийшли вранці в будинок Дмитра Бодю, забрали мобільні телефони у пастора та членів його сім'ї і попросили Дмитра пройти з ними. По дорозі вони заїхали у будівлю церкви, взяли статутні документи релігійної організації (нібито на перевірку), забрали всю оргтехніку, яку вони змогли знайти в церкві, і після цього поїхали із пастором Бодю у невідомому напрямку. На запитання, що з ним буде, вони відповіли, що зараз перевірять документи і на наступний день повернуть його, але цього не сталося. 20 березня 2022 року російські військові знову приїхали у церкву, взяли спальний мішок пастора і Біблію, а ввечері оголосили в церкві, що заборонено проводити богослужіння, а також заборонили надавати гуманітарну допомогу людям. Пояснили, що такі обмеження запроваджені через те, що «представники церкви виходили на проукраїнські мітинги». 28 березня 2022 року дружина пастора Гелен Бодю написала у фейсбуці, що він вже на волі.

Михайло Бурак – голова Бехтерської громади Херсонської області. За повідомленням першого заступника голови Херсонської облради Юрія Соболевського, був викрадений російськими військовими 4 квітня 2022 року в селі Залізний Порт Скадовського району. 5 квітня 2022 року Асоціація міст України повідомила про його звільнення.

Ганна Гавриліна – староста села Грем'яч Чернігівської області. За повідомленням Суспільне.Чернігів, староста села була взята в полон 20 березня 2022. За даними віце-прем'єрки Ірини Верещук, Гаврилова була звільнена за результатом обміну полоненими 9 квітня 2022 року. Гавриліна після звільнення розповіла Суспільному про те, що її утримували в СІЗО на території РФ та катували.

Віктор Гаврилюк – директор Херсонського лялькового театру, громадський діяч. Був захоплений у заручники 21 березня 2022 року. За даними газети «Голос України», був побитий і затриманий на мітингу біля Херсонської міської державної адміністрації 21 березня 2022 року. Гаврилюк розповів, що окупанти вилучили його кнопочний мобільний телефон, вивчили списки контактів, після чого відпустили. За повідомленням першого заступника голови Херсонської обласної ради Юрія Соболевського, Гаврилюка звільнили наступного дня, 22 березня 2022 року.

Ольга Гайсумова – громадська активістка з Мелітополя Запорізької області. Викрадена 12 березня 2022 року під час мітингу проти російської окупації у Мелітополі. За свідченнями очевидців, група осіб у чорному одязі посадили її в машину і відвезли у невідомому напрямку. Її профіль у соцмережах був видалений. Як повідомило видання РІА Мелітополь, 20 березня Гайсумову росіяни вивезли в поле за 25 кілометрів від міста і кинули там. За словами активістки, її тримали сім днів із мішком на голові ймовірно у будівлі військкомату, не застосовували фізичного насильства, але чинили психологічний тиск. Як розповіла Ольга Гайсумова, її відпустили, змусивши підписати «відмову» від організації акцій протесту та участі в них, а також «документ» про інформаційне співробітництво та участь у денацифікації.

Олена Галацан – директорка школи № 13 Мелітополя Запорізької області. Як повідомила Уповноважена Верховної Ради з прав людини Людмила Денісова, була викрадена окупантами 31 березня 2022 року після відмови співпрацювати з окупантами. 3 квітня 2022 року РІА Мелітополь повідомили, що її відпустили.

Олександр Гунько – головний редактор інтернет-проекту «Нова Каховка Сіті» з Нової Каховки Херсонської області. За інформацією Національної спілки журналістів України, 3 квітня 2022 року російські окупанти провели обшук вдома у Гунька. За їхніми даними, після обшуку вилучено телефони та електронні пристрої, а журналіста затримано. За їхніми свідченнями, напередодні до «Нова Каховка Сіті» надійшов електронний лист з вимогою окупантів співпрацювати з ними та закликом «висвітлювати події «правильно»». За повідомленням активіста Максима Біроваша, Гунька утримували в місцевому відділку поліції, і він був звільнений 6 квітня 2022 року. 13 квітня 2022 року було опубліковане відео, зняте окупантами, в якому Гунько каже, що нібито готовий співпрацювати з окупаційною владою.

Дмитро Дзядевич – православний священик, настоятель храму Сорока Севастійських мучеників у Херсоні. Як повідомляється, з перших днів війни у херсонському храмі Сорока Севастійських мучеників почали допомагати кожному, хто цього потребував. роздавали продуктові набори, готували і роздавали гарячі обіди для нужденних. За повідомленнями Суспільного з посиланням на Міжнародну Антинаркотичну Асоціацію у Херсоні, 1 квітня 2022 року отець Дмитро вийшов з храму після служби, і його забрали у невідомому напрямку, телефон при цьому був вимкнений. Через деякий час з'явилась інформація, що Дмитро Дзядевич – у заручниках. Тим часом, ввечері того ж дня, як повідомило Суспільне, священик повернувся додому.

Сергій Дроздик – депутат Херсонської обласної ради від партії «Опозиційний блок за життя». Як повідомили у Каховській міській територіальній громаді, був викрадений 2 квітня 2022 року з власного дому у Каховці. 3 березня місцеве видання «Мост» з посиланням на голову обласної організації ОПЗЖ Єгора Устинова повідомило, що Дроздика звільнили.

Ірина Дубченко – журналістка, волонтерка з селища Розівка Запорізької області. За повідомленням журналіста Якова Носкова, російські військові затримали її в Розівці та закидали їй підтримку й переховування українських військових. Ірину вивезли в Донецьк для проведення «слідчих дій». Її сестра Олександра Дубченко повідомила журналістам, що Ірина востаннє телефонувала їй 26 березня о 14:00 та розповіла, що хтось з місцевим розповів окупантам про її волонтерську та журналістську діяльність. Зі слів сестри, 28 березня батьки Ірини від окупаційної комендатури Розівки отримали інформацію, що Ірину доставили в Донецьк начебто для «суду». Дубченко звільнена і повернулася до своєї родини, про що Носков повідомив 11 квітня 2022 року.

Лейла Ібрагімова – депутатка Запорізької обласної ради, директорка Мелітопольського міського краєзнавчого музею, членкиня Мелітопольського регіонального комітету сприяння поверненню кримських татар на історичну батьківщину «Азат» . Була викрадена з власного будинку у Мелітополі о шостій ранку 10 березня 2022 року людьми у військовій формі. Про викрадення повідомив Ескендер Барієв, член Меджлісу кримськотатарського народу, голова Кримськотатарського ресурсного центру. При цьому у помешканні депутатки ці люди здійснили обшук і забрали її телефон. Того ж дня Ібрагімову відпустили.

Йосип Залізецький – батько мелітопольської журналістки, головної редакторки РІА «Мелітополь» Світлани Залізецької. За словами дочки, батька захопили в заручники з метою тиску на неї 23 березня 2022 року: о сьомій ранку троє чоловіків (один в цивільному, двоє у одностроях і з автоматами) прийшли до них додому у Мелітополі Запорізької області (там перебували 75-річний Йосип з дружиною), обшукали помешкання, вилучили телефони подружжя, а потім забрали Йосипа Залізецького у невідомому напрямку. При цьому окупанти почали шантажувати Світлану Залізецьку: батька змусили подзвонити їй 23 березня близько восьмої вечора. Він сказав, що його тримають у підвалі, і вимагають, аби вона повернулась у Мелітополь. 26 березня Світлана Залізецька повідомила, що її батька відпустили ввечері напередодні, після того, як вона виконала вимоги окупантів – передала їм управління сайтом РІА «Мелітополь».

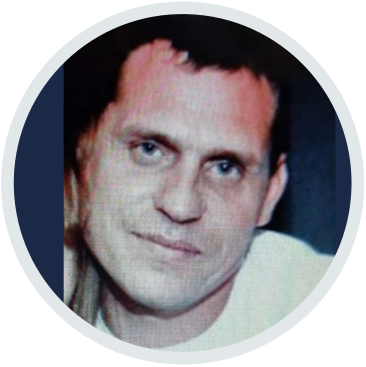

Анатолій Качинський – активіст із міста Каховка Херсонської області. За повідомленням Каховської міської територіальної громади, був викрадений російськими військовими 3 квітня 2022 року у Каховці під час мирного мітингу проти російської окупації. За повідомленням Каховської міської територіальної громади від 6 квітня, був звільнений.

Сергій Киричко – голова Охтирської районної ради Полтавської області. Його викрали в селі Боромля Сумської області 15 березня 2022 року. Як заявила голова партії «Слуга народу» Олена Шуляк, Киричка тиждень утримували в підвальних приміщеннях, після чого звільнили.

Олександр Книга – генеральний директор Херсонського обласного муздрамтеатру, голова Євразійської театральної асоціації, депутат Херсонської обласної ради. Був викрадений вранці 23 березня 2022 прямо з дому. Про це повідомили колишній депутат Херсонської міської ради Віталій Богданов та міський голова Олешків Євген Рищук. Наступного дня, 24 березня 2022 року, Рищук повідомив про звільнення Книги. Також це підтвердили у театрі.

Анжеліна Коваленко – директорка школи № 4 Мелітополя Запорізької області. Як повідомила Уповноважена Верховної Ради з прав людини Людмила Денісова, була викрадена окупантами 31 березня 2022 після відмови співпрацювати. 3 квітня 2022 року РІА Мелітополь повідомили, що її відпустили.

Олег Кожем'якін – ексдепутат Каховської міської ради, активіст і ветеран АТО. За даними МІПЛ, його затримали вранці 2 квітня 2022 року у Каховці Херсонської області озброєні люди у військовій формі. За словами дружини Кожем'якіна Ольги, біля будинку припаркувалися кілька бусів «тигр» (російських позашляховиків), у яких загалом було приблизно тридцять людей у військовій формі (російського зразка), постукали у ворота. Коли Олег вийшов до них, йому одразу вдягли кайданки на руки і відвезли у невідомому напрямку. Також було затримано друга сім'ї, що перебував у будинку, але його майже одразу відпустили. Після цього, як зазначила Кожем'якіна, військові зайшли у будинок, почали перевіряли телефони, перевертали шухляди, шафи, щось шукали у гаражі та на горищі. 14 квітня видання Європостір повідомило, що Кожем`якіна відпустили, в полоні його катували. Загалом він перебував у полоні 10 днів. «13 квітня Олег звертався по допомогу лікарів. У нього діагностували струс мозку, перелам ребер. Також у нього вибиті зуби», – на умовах анонімності розповів виданню співробітник місцевої лікарні.

Олексій Коновалов – депутат міської ради Генічеська Херсонської області, директор КП «Комунсервіс» у с.Щасливцеве Херсонської області. Як повідомив перший заступник голови Херсонської обласної ради Юрій Соболевський, Коновалов був викрадений росіянами 28 березня 2022 року. За цими даними, близько 10:00 години Олексій Коновалов разом із дружиною рухалися на авто у напрямку села Генічеська Гірка – Генічеськ, коли окупанти зупинили їх на блокпосту біля зруйнованого мосту і, перевіривши документи, захопили Коновалова і перевезли до Вищого професійного училища № 17 у місті Генічеськ. Дружину при цьому залишили на місці. За даними Соболевського, окупанти мають у себе списки «цікавих людей» (місцевих політиків, активістів та чиновників), і Коновалова захопили, бо його прізвище було у цих списках. Згодом того ж дня Соболевський повідомив, що Коновалова відпустили.

Олександр Кошелевич – мер міста Приморськ Бердянського району Запорізької області. 28 березня 2022 року журналістка Ірина Ромалійська розповіла, що окупанти затримали мера Приморська і повезли його в бік Бердянська. Вона також повідомила з посиланням на місцевих активістів, що спочатку окупанти затримали батька Олександра Кошелевича, а потім Олександр обміняв себе на свого батька. Його тримали у Бердянську, де окупанти облаштували штаб. 31 березня 2022 року Ромалійська повідомила, що Кошелевича відпустили.

Олександр Красківський – староста Замглайського старостинського округу № 1 Чернігівської області. За даними Суспільного, російські військові взяли Красківського у селі Замглай в заручники 23 березня 2022 року під час спроби місцевих не пустити їх до населеного пункту. Півтора дні його тримали у шкільному підвалі у селі Вишневе (там була розгорнута окупаційна комендатура) на земляній підлозі та катували, щоб дістати інформацію про підрозділи ЗСУ в тилу та дані про проукраїнських активістів. За словами Красківського, він не бачив тих, хто його бив, але має підстави вважати, що це були представники ГРУ і ФСБ. У полоні Олександр провів 1,5 доби. Станом на 3 квітня російські військові покинули територію колишнього Ріпкинського району.

Віктор Кудлай – директор Чорнянського ліцею Таврійської громади на Херсонщині. Як повідомила спеціаліст з гуманітарної політики і зв'язків зі ЗМІ Таврійської міської ради Ірина Шипович, Кудлай був викрадений російськими військовими 21 березня 2022 року із власного будинку. 24 березня 2022 року Шипович розповіла, що він був звільнений.

Михайло Кумок – видавець «МВ-холдинг» з Мелітополя Запорізької області. Був викрадений російськими військовими разом з дружиною Вірою Кумок та дочкою, учасницею мітингів проти окупації Тетяною Кумок, а також трьома журналістками холдингу Євгенією Борян, Юлією Ольховською та Любов'ю Чайкою 21 березня 2022 року у Мелітополі. За повідомленням холдингу, усіх забрали з дому вранці цього дня. Відомо, що окупанти проводили з усіма бесіди «для налагоджування співпраці». Усіх відпустили згодом того ж дня після медійного розголосу. Вилучили особисті телефони.

Володимир Куріков – депутат Скадовської районної ради. 13 квітня 2022 року про його викрадення російськими окупантами повідомив депутат Херсонської облради Сергій Хлань. За повідомленням «Скадовськ City» з посиланням на рідних Курікова від 18 квітня 2022 року, був звільнений.

Іван Малєєв – голова Кирилівської сільради. За повідомленням видання РІА Мелітополь, викрадений російськими окупантами 17 квітня 2022 року. За їхніми даними, озброєні люди забрали Малєєва в комендатуру після його відмови співпрацювати з окупаційною адміністрацією незважаючи на тиск на нього. За даними РІА Мелітополь від 23 квітня 2022 року, Малєєва відпустили.

Віктор Маруняк – староста села Стара Збур'ївка Херсонської області, яке нині перебуває під тимчасовою окупацією Росії. 21 березня 2022 його викрали представники окупаційних силових структур у Старій Збур'ївці. Відомо також, що до цього Маруняка вже один раз затримували, але відпустили. 23 березня, за даними місцевих активістів, його привели додому в наручниках, зробили там обшук і підкинули гранати, погрожуючи посадити старосту за законодавством РФ. Віктор Маруняк встиг сказати дружині, що його б'ють. Потім його забрали. 24 березня до дружини знову приходили озброєні окупанти, нікого не пускали у двір. 12 квітня представниця Голопристанської міської ради у заяві, яку поширив Юрій Зеленін, повідомила про звільнення Маруняка.

Mariano Cala Tayud Garcia, або Маріо – громадянин Іспанії, волонтер у Херсоні. Допомагав дітям, що залишились без батьківської опіки; також є інформація, що він брав участь у мітингах проти окупації. За даними Крим.Реалії, що посилається на місцеве видання «Кавун.сіті», друзі Маріо повідомили, що 19 березня після 14:00 з ним зник зв'язок. А своєму інтерв'ю після звільнення з полону журналіст Олег Батурін зазначив, що разом із ним були, ймовірно, іспанець та нідерландець, тож видання припустило, що волонтера тримали там же. 24 березня стало відомо, що волонтера відпустили, але на зв'язок він так досі і не вийшов. Звільнення волонтера підтвердив також громадський активіст із Херсона Віталій Богданов.

Олександр Медведьов – міський голова Сновська Чернігівської області. За даними «Суспільного. Чернігів» з посиланням на голову Корюківської районної військової адміністрації Іван Ващенка, його було 25 березня затримано разом із місцевим бізнесменом і ексдепутатом обласної ради Григорієм Божком: окупанти прийшли до них зранку. Попередньо відомо, що їх повезли у напрямку Городні Чернігівської області. 31 березня 2022 року Суспільне з посиланням на голову Корюківської РВА Івана Ващенка повідомило про його звільнення.

Василь Мітько – староста селища Нікольськ Донецької області. 12 березня видання 0629 з посиланням на Маріупольську міськраду повідомило, що окупанти викрали його. За повідомленням голови Донецької обласної державної адміністрації Павла Кириленка від 5 квітня 2022 року, Мітька було звільнено приблизно за три тижні до розмови.

Максим Негров – громадський діяч із Херсона, директор ТОВ «Таврійський парк», член партії «Європейська партія України», ветеран АТО. Перестав виходити на зв'язок 15 березня 2022 року. Як повідомляли знайомі активіста, є очевидці, що бачили його затримання російськими окупантами. На момент зникнення у Негрова були проблеми зі здоров'ям. За інформацією від друга Негрова, яку він повідомив документатору 3 квітня 2022 року, Максима було звільнено.

Олег Ніколаєв – священик Православної Церкви України в Бердянську Запорізької області. 14 березня Запорізька єпархія ПЦУ повідомила, що російські загарбники затримали та вивезли отця Ніколаєва у невідомому напрямку. В той же день видання Укрінформ з посиланням на місцевих вірян повідомило, що зранку будинок священика оточили люди з автоматами, провели обшук, нічого не знайшли, арештували отця Олега та вивезли у невідомому напрямку. Дружині Юлії, яка має орфанну хворобу і постійно потребує терапії, наказали не виходити з дому. Перші погрози на мобільний телефон священик Олег почав отримувати ще під час боїв за Бердянськ. Священник оприлюднив скрін із листуванням з ворогом на своїй сторінці у Фейсбуці (сторінка наразі недоступна, скрін переписки опублікований на сайті Укрінформу). У той же день оглядачка Укрінформу Лана Самохвалова повідомила, що священика звільнили.

Костянтин Овсянников – громадський активіст, громадянський журналіст і стрімер, керівник громадських організацій «Приморськ 24/7» та Молодіжний центр «Портал це» у місті у Приморськ Запорізької області. Як повідомили правозахисниця Ольга Веснянка та ГО «Театр змін», Овсянников був викрадений 26 березня 2022 року з власного помешкання у Приморську. Згодом цього ж дня правозахисниця Яна Салахова повідомила про його звільнення.

Маргарита Овсянникова – директорка школи № 11 м. Мелітополь Запорізької області. Видання РІА Мелітополь повідомило, що 1 квітня озброєні люди прийшли додому до Маргарити Овсянникової директорки школи № 11 міста Мелітополь. Вони назвали себе представниками військової адміністрації. Їй наказали взяти із собою теплі речі, воду та ліки, після чого вивезли в невідомому напрямку. Перед цим вони забрали у жінки телефон і паспорт. У місті Мелітополь Запорізької області всі директори шкіл написали заяви на звільнення на знак протесту і небажання співпрацювати з окупантами. 3 квітня 2022 року РІА Мелітополь повідомило, що її відпустили.

Пилипович Андрій – активіст з Нової Каховки. 5 квітня 2022 року Пилипович повідомив на своїй сторінці у ФБ що його звільнили після незаконного затримання. За інформацією видання «Мост», Пилиповича викрали 2 квітня.

Олена Плаксіна – депутатка міської ради Токмака Запорізької області від партії «Європейська Солідарність». Як повідомив речник Запорізької обласної військової адміністрації Іван Ареф'єв, 21 березня близько 21:30 вона була затримана працівниками МВС РФ. За наявною інформацією, депутатку допитували співробітники ФСБ РФ, які перебувають у будинку культури міста Токмак за адресою вул. Центральна, буд. 10. Громадський активіст Аскад Ашурбеков повідомив документатору, що Плаксіну протримали добу, допитали і відпустили.

Олександр Пономарьов – депутат Верховної Ради від ОПЗЖ із Бердянська Запорізької області. 20 березня із Пономарьовим зник зв'язок, коли він працював у гуманітарному штабі Бердянська, про що повідомила його громадська приймальня. 22 березня Бердянська міська рада підтвердила, що Пономарьова захопили російські військові, і заявила, що низка місцевих промислових підприємств, пов'язаних із ним, призупинила роботу, поки його не відпустять. 2 квітня у приймальні депутата повідомили, що він у супроводі російських військових був госпіталізований до реанімації Бердянської міської лікарні через 10 днів після викрадення, його стан – стабільно тяжкий.

ФОТО НЕМАЄ

Михайло Рєзніков – пастор Церкви євангельських християн-баптистів у Маріуполі Донецької області. За повідомленням релігійної організації «Євангельські християни-баптисти України», разом із ще одним вірянином Андрієм Фоменком був захоплений у заручники російськими військовими, коли вони поїхали за продуктами для церкви, де переховувались люди, чиє житло було зруйноване обстрілами. 10 березня було відомо, що Михайло Рєзніков знаходиться в лікарні на окупованій території, а Андрія Фоменка утримують у ворожому підвалі. Згодом ця ж організація повідомила з посиланням на пресвітера церкви м. Макіївки Олександра Сівакова, що станом на 11 березня брати перебували в Новоазовську (на території, контрольованій угрупованням ДНР) у домі місцевого пастора. 27 березня «Євангельські християни-баптисти України» підтвердили документартору ZMINA, що Михайло Рєзніков та Андрій Фоменко перебувають у безпеці, але деталей в організації не розголошують.

Вікторія Рощина – журналістка Hromadske. 18 березня 2022 року редакція повідомила, що вона ймовірно перебуває у заручниках: колеги не могли вийти на зв'язок з Вікторією з 12 березня. Як стало відомо hromadske, на той момент журналістка перебувала в тимчасово окупованому Бердянську Запорізької області, планувала їхати в Маріуполь, що на Донеччині, який перебуває в російській облозі. 16 березня редакція дізналась, що напередодні (ймовірно 15 березня) Вікторію Рощину затримала ФСБ Росії. 22 березня 2022 року стало відомо, що 21 березня окупанти відпустили Рощину, змусивши записати відеозвернення.

Олексій Семіков – волонтер із с. Козача Лопань Харківської області. Був затриманий окупантами, коли повертався з Харкова до рідного села з гуманітаркою для своїх односельчан. Як він сам розповів після звільнення Громадському ТБ, коли заїхав у Козачу Лопань, на розвилці, де дорога веде в центр і на трасу, його наздогнав УАЗ. З нього вистрибнули кілька військових з автоматами. Вони відчинили двері і повалили волонтера на землю, зав'язали руки й очі. Його три дні катували, а потім відпустили 19 березня 2022 року.

Іван Сеник – голова Новоуспенівської ОТГ Мелітопольського району. Про його зникнення 14 квітня 2022 року повідомив сайт РІА Мелітополь. За інформацією видання, вперше Сеника затримали російські військові 7 квітня, тоді в чиновника забрали телефон, дозволили зайти додому перевдягнутися і після цього відвезли в невідомому напрямку. Через добу його відпустили, але 13 квітня його затримали знову, повідомляє видання в своєму Телеграм-каналі. За повідомленням Київської міської державної адміністрації від 25 квітня 2022 року, звільнений.

Іван Столбовий – міський голова Балаклії Харківської області. Як повідомив 26 березня 2022 року керівник Харківської військової адміністрації Олег Синьогубов, станом на цей день із Столбовим та його родиною дві доби не було зв'язку, тож він припускає захоплення мера в заручники росіянами. 29 березня «Суспільне» повідомило, що Столбового відпустили. За повідомленням Української Правди, він втік до Росії.

Віктор Терещенко – голова Великобурлуцької громади Харківської області. За даними голови Харківської ОВА Олега Синєгубова, Терещенка викрали прямо з робочого кабінету 17 березня 2022 року та утримували у приміщенні місцевого відділку поліції. 18 березня голова Харківської обласної військової адміністрації Олег Синєгубов повідомив, що його відпустили.

Олександр Фаєв – працівник міськвиконкому м. Бердянськ, управління містобудування та архітектури. За даними сайту Бердянська 061 із посиланням на Бердянську міську раду, 6 квітня 2022 року російські військові блокували роботу гуманітарного центру до 16:00, після чого вони відпустили майже всіх співробітників гуманітарного центру. Тоді зник Фаєв, а також твоє чоловіків: співробітників виконкому Олексія Юрченко, Віктора Кузьменко та директор центру Олег Балабан. За повідомленням РІА Мелітополь від 14 квітня 2022 року, був звільнений.

Тетяна Тіпакова – активістка із Бердянська Запорізької області, активна учасниця протестів проти російської окупації, блогерка. Як повідомила її дочка, була викрадена 20 березня близько десятої ранку з дому у Бердянську: приїхали дві машини і відвезли її в невідомому напрямку. 21 березня знову зі сторінки дочки Тіпакова повідомила, що вже перебуває на волі, однак зазначила, що у неї забрали телефон. 25 березня від родичів іншого затриманого і звільненого бердянця стало відомо про повторне затримання Тіпакової. У розмові з документатором Тіпакова підтвердила, що вона знову на волі.

Іван Федоров – міський голова Мелітополя. 11 березня 2022 року о 15:10 російські військові увірвалися до палацу культури імені Шевченка в Мелітополі, де розташований виконавчий комітет міської ради, зайшли до Федорова, натягнули на нього чорний пластиковий мішок, посадили в машину і повезли в невідомому напрямку. Івана Федорова звільнили із полону 16 березня. В Офісі президента кажуть, що мера Мелітополя обміняли на 9 російських строковиків.

ФОТО НЕМАЄ

Андрій Фоменко – брат Церкви євангельських християн-баптистів, на вихованні якого перебувають 10 дітей. За повідомленням релігійної організації «Євангельські християни-баптисти України», був захоплений у заручники російськими військовими разом із ще одним пастором Михайлом Рєзніковим, коли вони поїхали за продуктами для церкви, де переховувались люди, чиє житло було зруйноване обстрілами. 10 березня було відомо, що Михайло Рєзніков знаходиться в лікарні на окупованій території, а Андрія Фоменка утримують у ворожому підвалі. Згодом ця ж організація повідомила з посиланням на пресвітера церкви м. Макіївки Олександра Сівакова, що станом на 11 березня брати перебували в Новоазовську (на території, контрольованій угрупованням ДНР) у домі місцевого пастора. 27 березня «Євангельські християни-баптисти України» підтвердили документартору, що Михайло Рєзніков та Андрій Фоменко перебувають у безпеці.

Юрій Фомічев – міський голова Славутича Київської області, член партії «Слуга народу». 26 березня окупанти захопили місто і взяли його в заручники, за повідомленням Олександра Павлюка, голови Київської обласної державної адміністрації. Згодом цього ж дня голова партії «Слуга народу» Олена Шуляк повідомила, що Фомічев вже на свободі, а в місті тривають мітинги проти окупації.

Людмила Чугай – директорка ліцею №9 Мелітополя Запорізької області. Як повідомила Уповноважена Верховної Ради з прав людини Людмила Денісова, Чугай була викрадена окупантами 31 березня 2022 після відмови співпрацювати. 3 квітня 2022 року РІА Мелітополь повідомило, що її відпустили.

ФОТО НЕМАЄ

Наталія Чурсіна – волонтерка з Мелітополя Запорізької області. Була організатором евакуаційної колони з Мелітополя 2 квітня 2022 року, формувала списки на евакуацію. За даними «Новости Мелитополя», російські військові затримали її під час збору колони. Її оточили і відвели начебто за збір персональних даних. За словами волонтерів, її утримували в колишньому «паспортному столі» на вул. І.Олексієва. В той самий день вона повідомила виданню «Новости Мелитополя», що її відпустили.

Сергій Чудинович – священик Православної церкви України з Херсона, настоятель церкви Пресвятої Богородиці, громадський діяч та волонтер. Як повідомляє місцеве видання «Вгору», 30 березня о 8:30 ранку отця Сергія викрали прямо з церкви люди, які назвались «міліцією»: троє чоловіків провели обшук у церкві, перевірили документи та месенджери у присутніх, а тоді забрали священика, сіли у зелений DAEWOO Sens BT6734BI та поїхали у невідомому напрямку. Ввечері 30 березня Сергій Чудинович повідомив у відеозверненні, що його відпустили після допиту.

Олександр Шаповалов – міський голова Берислава Херсонської області. Як повідомив голова Херсонської ОВА Геннадій Лагута, 19 березня 2022 року близько 11 години дня Шаповалова затримали разом із ще одним активістом. 21 березня міському голові дозволили зв'язатись із рідними. Ймовірно бранців утримували у Новій Каховці, але точне місце їх перебування невідоме. 3 квітня міський голова Києва Віталій Кличко повідомив, що Шаповалова звільнили з полону.

Віталій Шевченко – активіст, підприємець (власник туристичного агентства), учасник мирних мітингів проти російської окупації із Бердянська Запорізької області. За повідомленням «Бердянськ 24», був викрадений представниками окупаційної Росгвардії 15 березня 2022 року після мітингу проти окупації в Бердянську, коли зайшов у кафе «Капучино». За даними видання «Українська правда», разом із ним було затримано ще кілька активістів. Зафіксовано відео його викрадення. Є ймовірність, що його відпустили, оскільки з 7 квітня 2022 року його сторінка Facebook знову регулярно оновлюється.

Олексій Шибаєв – заступник голови Новослобідської ОТГ Конотопського району Сумської області. Як повідомив голова Сумської ОДА Дмитро Живицький, 1 квітня 2022 року Шибаєва захопили російські військові на своєму блокпосту біля села Пересепки Путивльської ОТГ, коли той супроводжував гуманітарний вантаж. 3 квітня Дмитро Живицький у своєму Телеграмі повідомив що Шибаєв живий і уже на волі.

Олександр Яковлєв – міський голова тимчасово окупованого Скадовська Херсонської області. За повідомленням Радіо Свобода, 16 березня 2022 року російські військові викрали Яковлєва та його заступника Юрія Палюха. Яковлєва відпустили того ж дня, а Палюха залишили в заручниках.

Олег Яхнієнко – голова Милівської територіальної громади Херсонської області. Каховський міський голова Віталій Немерець повідомив, що 27 березня 2022 року окупанти вивезли Яхнієнка в невідомому напрямку. Інформацію про викрадення також опублікувала Херсонська обласна адміністрація. Про його звільнення повідомила сторінка «Новини Бериславщини» 13 квітня 2022 року.

ЗНАЙДЕНІ МЕРТВИМИ

Євгеній Баль – журналіст, письменник, волонтер, член Національної спілки журналістів України та Національної спілки письменників України. 78-річного Євгенія Баля 18 березня незаконно арештували російські військові у нього вдома – в Мелекіному під Маріуполем. Про це на своїй сторінці у Фейсбук повідомила журналістка Ліна Кущ. Приводом для затримання начебто стали «компрометуючі» фото разом із українськими військовими. Окупанти перевернули догори дном будинок, а самого господаря забрали «на підвал». За три дні його, жорстоко побитого, відпустили. 2 квітня 2022 року Євгеній Баль помер через травми нанесені окупантами під час катувань.

Сергій Божко – депутат ВО «Свобода». Про його викрадення і вбивство повідомив нардеп Андрій Іллєнко. Божка катували впродовж двох днів, прострелили лікоть. Коли росіяни відійшли, рідні знайшли тіло Сергія у ямі на околиці села. Дружина Тетяна підтвердила це миколаївському Центру журналістських розслідувань.

Зореслав Замоський – активіст та журналіст-фрілансер, дописувач інтернет-ресурсу «Інформаційний портал» та ресурсу «Громада Приірпіння». Його тіло з ознаками насильницької смерті виявили у Бучі, про що 12 квітня 2022 року повідомили в Ірпінській міській раді.

Денис Бутенко – активіст із Бучі Київської області. Після окупації Бучі російськими військами разом з іншими волонтерами Бутенко займався доставкою їжі цивільним, а також був донором крові для жертв військових дій. Він мешкав зі своєю матір'ю, яка має інвалідність. Дружина Бутенка, яка живе в іншому місті, востаннє розмовляла з ним по телефону 5 березня 2022 року. Після цього в містечку не було мобільного зв'язку і вона не могла з ним зв'язатися. 9 або 10 березня 2022 року він пішов з дому і не повернувся. 18 квітня 2022 року слідчий поінформував родину Дениса Бутенка, що його тіло з п'ятьма вогнепальними ранами було знайдено у лісосмузі між Ворзелем та Бучею Київської області.

Мантас Кведаравічюс – режисер, автор фільмів «Маріуполіс» і «Парфенон», громадянин Литви. Загинув у блокадному Маріуполі. Про це 3 квітня повідомив документаліст, засновник «АртДокФесту» Віталій Манський. 5 квітня журналістка Нато Двалі на своїй сторінці у фейбсук повідомила, що режисер загинув до 2 квітня, а його подруга змогла вивезти тіло Кведаравічюса. За інформацією Двалі, документаліста було вбито у полоні росіян.

Сергій Курбушко – волонтер. Інформацію про загибель Курбушка 4 квітня 2022 року опублікувала його дружина Марина Курбушко на своїй сторінці у Фейсбук. 6 квітня 2022 року видання «Обозреватель» із посиланням на представницю ГО «Группа патріот» Аллу Котенко повідомило деталі зникнення Курбушка. За інформацією Котенко, зв`язок з ним було втрачено 23 березня 2022 року під час того, як він перевозив гуманітарну допомогу до с. Мотижин Київської області.

Ольга Сухенко – староста села Мотижин Київської області. Була викрадена разом із чоловіком Ігорем і сином Олександром російськими окупаційними силовими структурами з їхнього дому 23 березня 2022 року. Також окупанти обшукали будинок і вкрали автомобіль, що належав родині. І Ольга, і Олександр Сухенки публічно декларували свою проукраїнську позицію. Є дані, що Олександр як волонтер допомагав жителям Мотижина, перебуваючи там. 2 квітня після звільнення Київщини від окупантів у братській могил були знайдені тіла старости села Ольги Сухенко, її чоловіка і сина.

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ (СТАНОМ НА 20 КВІТНЯ 2022 РОКУ)

Насильницькі зникнення та свавільні затримання активних громадян України окупаційними силами Російської Федерації в ході повномасштабного вторгнення з 24 лютого 2022 року